

Jemen

'De accountantsopleiding hier nog in de kinderschoon

Hoe is het om als Nederlandse RA in het buitenland te werken? Welke positie hebben accountants? Zijn er opmerkelijke verschillen met Nederland? In de vijftiende aflevering van een serie: Jemen.

ADRIE BOXMEER

Hoe komt een Nederlandse RA terecht in een land dat voor honderd procent islamitisch is? Peter Ploeger: "Ik ben begonnen bij KPMG. Daar heb ik van 1987 tot 1995 gewerkt. Onderwijl studeerde ik op NIVRA-Nyenrode. Tijdens mijn studietijd had ik al de nodige vakanties in de derde wereld doorgebracht. Daarnaast was ik door mijn vak geïnteresseerd geraakt in de vraag hoe je geldstromen naar ontwikkelingslanden zo goed mogelijk kan beheersen. Het leidde ertoe dat ik op een vacature bij het ministerie van Buitenlandse Zaken heb gesolliciteerd." In 1995 begon hij als intern accountant op het ministerie in Den Haag. Vanaf 1999 was hij betrokken bij de ontwikkeling en wereldwijde invoering van het ERP-systeem op het ministerie van Buitenlandse Zaken en alle Nederlandse ambassades. Sinds vorig jaar werkt hij in Jemen.

Niveau

Peter Ploeger: "Toen ik de kans kreeg om voor het ministerie te worden uitgezonden, wilde ik graag naar een ontwikkelingsland. Het is Jemen geworden. Een interessant land, vanuit mijn achtergrond als accountant. Want Nederland investeert jaarlijks 22 miljoen euro in het kader van ontwikkelingssamenwerking in het land. Het is mijn taak om na te gaan of dat geld rechtmatig en doelmatig wordt besteed." Officieel is Peter Ploeger als hoofd bedrijfsvoering van de Nederlandse ambassade in Jemen verantwoordelijk voor alle zaken op het gebied van de financiën en personeel, consulair zaken en de controlling. Er werken 35 mensen op de ambassade. Hiervan is de helft Nederlander, de rest bestaat uit lokale medewerkers. Vanuit zijn functie heeft Ploeger inmiddels een goed beeld gekregen van de

FOTO: PETER FLOEGER

g staat noenen'

kwaliteit van de accountancy in Jemen. “Die kwaliteit is er niet, althans niet op het niveau dat wij in Nederland gewend zijn. Als ik een externe accountantscontrole wil laten uitvoeren van hoog niveau, doe ik daarom geen beroep op Jemenitische accountants. We laten dan accountants overkomen uit Egypte of Jordanië. Dat zijn landen met een kwalitatief goede controle en een accountantsopleiding van hoog niveau. In Jemen is wel een opleiding, maar in vergelijking met onze maatstaven staat die nog in de kinderschoenen.

Corruptie

Opmerkelijk is dat het land wel een tamelijk forse rekenkamer kent. “Deze omvang zegt echter niet zo veel over de kwaliteit van het werk dat men verricht, maar meer over de forse bureaucratie in dit land”, zegt Ploeger.

“Het werk van de rekenkamer speelt zich toch voornamelijk af op het niveau van bonnetjes controleren.”

Jemen kent ook de nodige corruptie. Dat betekent dat er hier en daar ongetwijfeld Nederlands ontwikkelingsgeld in zakken verdwijnt waarvoor het niet bestemd is. Hoe kan Ploeger, als hoofd bedrijfsvoering van de ambassade, dit tegengaan? “We letten sterk op rechtmatigheid en effectiviteit.

Deels maken we gebruik van de werkzaamheden van bestaande organisaties als de Wereldbank, Unicef en de UNDP, het ontwikkelingsprogramma van de VN. Zij verrichten diverse assurance en quality audits. Aanvullend laten we onderzoek doen naar de effectiviteit, door experts inhoudelijke en financiële evaluaties uit te laten voeren. Door deze audits gaan we heel concreet na of we waar voor ons ontwikkelingsgeld krijgen.”

Bondgenoot

Nederland geeft het ontwikkelingsgeld in Jemen voornamelijk in drie sectoren uit: de gezondheidszorg, het onderwijs en de watervoorziening. Aan Ploeger de taak om te onderzoeken hoe goed de diverse uitgaven scoren wat betreft effectiviteit en beheersmatigheid. Ploeger: “Bij sommige zaken is dat redelijk makkelijk te onderzoeken. Neem de verbete-

ring van het onderwijs. Het is bekend wat de bouw van een school kost. Ook de hoogte van het salaris van een leraar is een gegeven. Dus kun je uitrekenen hoeveel scholen er gebouwd en hoeveel leraren aangesteld kunnen worden van het geld dat voor onderwijs is bestemd. Op basis van ervaringscijfers weet je welke organisaties het effectiefst met het geld omgaan.”

Overigens benadrukt Ploeger dat de regering van Jemen een bondgenoot is in de strijd tegen de corruptie. “Onze taak is het ook om via onze audits de overheid hier zo goed mogelijk te helpen bij de besteding van het geld.”

Islamitisch

Jemen is voor de meeste Nederlanders een tamelijk onbekend land. Het is beslist een vooroordeel te denken dat het land één grote woestijn is in een ondraaglijke hitte. In plaats van een zandvlakte is het er bergachtig.

Jemen is ongeveer veertien keer zo groot als Nederland. Er wonen twintig miljoen inwoners, waarvan zo'n twee miljoen in de hoofdstad Sana'a. Deze oude historische stad ligt op 2.300 meter hoogte waardoor het er niet zo heet is als je zou verwachten in een land op de punt van het Arabisch schiereiland.

Twee maanden in het jaar valt er naar verhouding redelijk veel regen. De rest van de tijd schijnt de zon.

Jemen is een islamitisch land. Het betekent dat de verkoop van alcohol verboden is.

Alleen diplomaten mogen het invoeren.

De autochtone vrouwen gaan gesluierd over straat.

Spookrijden

Ploeger: “Heel opmerkelijk is het grote aantal vuurwapens. Die worden overigens voornamelijk gebruikt om te imponeren. Bij festiviteiten is het de gewoonte om ter verhoging van de feestvreugde in de lucht te schieten.

Dat geeft helaas wel eens aanleiding tot incidenten. Ook in het verkeer gaat het er chaotisch aan toe. Niemand stopt voor stoplichten. Spookrijden is hier een volstrekt geaccepteerd verschijnsel. En zeker als je verder weg van Sana'a in het land rijdt, zijn de wegen niet zo goed. Een four-wheel drive is hier absoluut geen overbodige luxe.”

Elke keer als Ploeger weer in Nederland of een ander westers land is, valt hem in het straatbeeld het grote aantal vrouwen op. “In Jemen zijn naar verhouding, neem ik aan, niet minder of meer vrouwen dan in Nederland. Je ziet ze alleen niet of nauwelijks op staat.” ■